

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 6Co/722/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5714209268
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Urbanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5714209268.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: B. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. XXXX/XX, XXX XX B., štátny občan SR, právne zastúpeného spoločnosťou JUDr. Mario Buksa, právne služby, s.r.o., so sídlom Červenej armády 1, 036 01 Martin, IČO: 36 862 819, proti odporcom: 1/ B. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XX, XXX XX B., štátny občan SR, právne zastúpenému JUDr. Jánom Repáňom, advokátom so sídlom M. R. A. XX, XXX XX B., 2/ K. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom J. I. XX, XXX XX B., štátny občan SR, v konaní o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, v štádiu konania o návrhu na vydanie predbežného opatrenia, o odvolaní odporcu v rade 1/ proti uzneseniu Okresného súdu Martin č.k. 5C/171/2014-20 zo dňa 22.07.2014, takto

rozhodol:

Uznesenie Okresného súdu Martin č.k. 5C/171/2014-20 zo dňa 22.07.2014 vo výroku I., ktorým prvostupňový súd zakázal odporcovi v rade 2/ nakladať s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v okrese Martin, obec Martin, katastrálne územie B., vedenými Okresným úradom Martin, odborom katastrálnym, zapísanými na liste vlastníctva č. XXXX ako parcela KN-E č. 3847 - lesné pozemky o výmere 12.148 m² s výškou spoluvlastníckeho podielu 7/324; zapísanými na liste vlastníctva č. XXXX ako parcela KN-E č. 4172 - trvalé trávne porasty o výmere 37 m² s výškou spoluvlastníckeho podielu 7/324 a parcela KN-E č. 4174 - trvalé trávne porasty o výmere 20.388 m² s výškou spoluvlastníckeho podielu 7/324; zapísanými na liste vlastníctva č. XXXX ako parcela KN-C č. 6290 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 282 m² s výškou spoluvlastníckeho podielu 1/1 a parcela KN-C č. 6291 - záhrady o výmere 809 m² s výškou spoluvlastníckeho podielu 1/1, tieto nehnuteľnosti previesť na inú osobu, prenajať, zaťažiť záložným právom alebo inými vecnými právami tretích osôb, vložiť ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo inak nimi disponovať, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej m e n í tak, že návrh navrhovateľa na vydanie predbežného opatrenia z a m i e t a .

Vo výroku II., ktorým súd návrh navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia v časti zamietol, zostáva uznesenie Okresného súdu Martin č.k. 5C/171/2014-20 zo dňa 22.07.2014 n e d o t k n u t é .

O trovách odvolacieho konania za konanie o návrhu navrhovateľa na nariadenie predbežného opatrenia r o z h o d n e súd prvého stupňa v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením okresný súd zakázal odporcovi v rade 2/ nakladať s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v okrese Martin, obec Martin, katastrálne územie B., vedenými Okresným úradom Martin, odborom katastrálnym, zapísanými na LV č. XXXX - parc. KN-E č. 3847 - lesné pozemky o výmere 12.148 m² s výškou spoluvlastníckeho podielu 7/324; nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. XXXX - parc. KN-E č. 4172 - trvalé trávne porasty o výmere 37 m² a parc. KN-E č. 4171 - trvalé trávne porasty o výmere 20.388 m² obidve s výškou spoluvlastníckeho podielu 7/324 a nehnuteľnosťami zapísanými na LV č. XXXX - parc. KN-C č. 6290 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 282 m² a par. KN-C č. 6291 - záhrady o výmere 809 m² obidve s výškou spoluvlastníckeho podielu 1/1, tieto nehnuteľnosti previesť na inú osobu, prenajať, zaťažiť záložným právom alebo inými

vecnými právami tretích osôb, vložiť ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo inak nimi disponovať, a to až do právoplatného skončenia konania vo veci samej (veta I. výroku uznesenia). Návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým by odporcovi v rade 2/ zakázal nakladať s nehnuteľnosťami nachádzajúcimi sa v okrese Martin, obec Martin, katastrálne územie B., vedenými Okresným úradom Martin, odborom katastrálnym, zapísanými na LV č. XXXX - parc. KN-C č. 6252/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 385 m² a parc. KN-C č. 6252/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 22 m², obidve s výškou spoluvlastníckeho podielu 7/108, tieto nehnuteľnosti previesť na inú osobu, prenajať, zaťažiť záložným právom alebo inými vecnými právami tretích osôb, vložiť ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo inak nimi disponovať, a to až do právoplatného skončenia vo veci samej zamietol (veta II. výroku uznesenia). Rozhodnutie o trovách predbežného opatrenia ponechal na rozhodnutie vo veci samej (veta III. výroku uznesenia).

V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že návrhom doručeným súdu dňa 03.07.2014 sa navrhovateľ domáha, aby súd určil, že kúpna zmluva uzavretá dňa 11.06.2014 medzi odporcom v rade 2/ ako predávajúcim a odporcom v rade 1/ ako kupujúcim, predmetom ktorej je prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcimi sa v katastrálnom území B., zapísaným Okresným úradom Martin, katastrálny odbor na liste vlastníctva č. XXXX ako KN-E parc. č. 3847 - lesné pozemky o výmere 12.148 m² v podiele 7/324, na liste vlastníctva č. XXXX ako KN-E parc. č. 4172 - trvalé trávne porasty o výmere 37 m² a KN-E parc. č. 4174 - trvalé trávne porasty o výmere 20.388 m² v podiele 7/324, na liste vlastníctva č. XXXX ako KN-C parc. č. 6252/1 - zastavané plochy o výmere 385 m² a KN-C parc. č. 6252/2 - zastavané plochy o výmere 22 m² v podiele 7/108 a na liste vlastníctva č. XXXX ako KN-C parc. č. 6280 - zastavané plochy o výmere 282 m² a KN-C parc. č. 6291 - záhrady o výmere 809 m² v podiele 1/1, je neplatná. Svoj návrh navrhovateľ odôvodnil tým, že odporca v rade 2/ je spoluvlastníckom vyššie uvedených nehnuteľností. Dňa 11.06.2014 uzavrel odporca v rade 2/ ako predávajúci a odporca v rade 1/ ako kupujúci kúpnu zmluvu, predmetom ktorej je prevod vlastníckeho práva k týmto nehnuteľnostiam. O skutočnosti uzavretia kúpnej zmluvy sa navrhovateľ dozvedel len náhodou, keď išiel okolo uvedených pozemkov a videl, že odporca v rade 1/ na nich odstraňuje časti stavby na nich postavenej bez súpisného čísla, pričom zrejme v súlade s čl. III zmluvy tam mieni postaviť rodinný dom. Navrhovateľ považuje konanie odporcu v rade 1/ - uzavretie kúpnej zmluvy - za amorálne, konanie v rozpore so základnou slušnosťou, ale predovšetkým za vykonanie právneho úkonu, ktorý je v zmysle ust. § 38 ods. 2 Občianskeho zákonníka absolútne neplatným právnym úkonom. Odporca v rade 1/ a tiež navrhovateľ totiž vedia, že ich otec - odporca v rade 2/ - nie je schopný pre duševnú chorobu, ktorou trpí, vykonávať právne úkony. Odporca v rade 1/ zrejme túto skutočnosť využil a naviedol odporcu v rade 2/ na podpis vyššie uvedenej kúpnej zmluvy. Podľa lekárskeho posudku psychiatričky MUDr. O. S. zo dňa 30.06.2014 je odporca v rade 2/ osobnosťou s organickými zmenami zapríčinenými úrazom hlavy a následnom krvácaní do mozgu, má oslabenú schopnosť logického myslenia, zváženia dôsledkov konania v rámci organických zmien osobnosti. Trpí poruchou mnestických funkcií vo všetkých kvalitách so záverom: organický psychosyndróm na podklade sklerotickej encephalopathie, dementný syndróm in obs. - zmiešanej etiológie. Navrhovateľ je presvedčený, že odporca v rade 2/ uzavrel kúpnu zmluvu v stave duševnej poruchy, ktorý ho robila neschopným na vykonanie takéhoto právneho úkonu, a teda uvedená kúpna zmluva je absolútne neplatná. Navrhovateľ je v zmysle ust. § 473 ods. 1 Občianskeho zákonníka zákonným dedičom pre prípad smrti odporcu v rade 2/, preto má naliehavý právny záujem na určení neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 11.06.2014.

Spolu s návrhom na začatie konania podal navrhovateľ aj návrh na vydanie predbežného opatrenia v tom znení, aby súd odporcovi v rade 2/ zakázal nakladať s vyššie špecifikovanými nehnuteľnosťami, a to previesť ich na inú osobu, prenajať, zaťažiť záložným právom alebo inými vecnými právami tretích osôb, vložiť ako vklad do obchodnej spoločnosti alebo inak s nimi disponovať, a to na dobu do skončenia súdneho konania. Svoj návrh na vydanie predbežného opatrenia odôvodnil tým, že odporcovia v rade 1/ a 2/ už podali návrh na povolenie vkladu vlastníckeho práva k vyššie uvedeným nehnuteľnostiam na Okresný úrad Martin, katastrálny odbor, konanie prebieha pod V 2471/14, pričom nebolo ešte skončené. Podľa názoru navrhovateľa je tu dôvodná obava, že duševnú chorobu odporcu v rade 2/ sa bude pokúšať využiť opäť niektorá osoba, ktorá sa o nej dozvie a pokúsi sa takýmto spôsobom nadobudnúť v rozpore s právom vec patriacu odporcovi v rade 2/.

K návrhu na nariadenie predbežného opatrenia navrhovateľ predložil kúpnu zmluvu zo dňa 09.06.2014, lekársku správu zo dňa 30.06.2014, výpis z listov vlastníctva č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX, č. XXXX. Okresný súd poukázal na ust. § 102 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, 4 a 6, § 76 ods. 1 písm. e) a ods. 4 a § 77 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) a konštatoval, že základnou podmienkou pre vydanie predbežného opatrenia je existencia zákonného dôvodu vedúceho k jeho nariadeniu. Podľa Občianskeho súdneho poriadku takýmito dôvodmi sú právny a faktický stav medzi účastníkmi, ktorý

vyžaduje rýchlu, hoci len dočasnú úpravu pomerov alebo obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. V oboch prípadoch musí navrhovateľ súdu preukázať, že absencia takejto dočasnej úpravy pomerov by mala za následok reálne a bezprostredné ohrozenie uplatňovaného nároku. Z dočasného charakteru predbežnej ochrany vyplýva aj osobitný postup súdu pri rozhodovaní o predbežnom opatrení, kde vzhľadom na záujem o včasnú ochranu bezprostredne ohrozených práv a oprávnených záujmov účastníkov nemusí byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie pri rozhodovaní o veci samej. Navrhovateľ však musí v návrhu na vydanie predbežného opatrenia označiť dôkazy, ktorých sa dovoľáva, a to jednak tie, ktoré osvedčujú uplatnený nárok, ako aj tie, ktoré osvedčujú existenciu reálnej a bezprostredne hroziacej ujmy na právnom alebo faktickom postavení účastníkov. Miera osvedčenia sa riadi situáciou, najmä naliehavosťou riešenia. Z povahy predbežných opatrení vyplýva, že nebudú zisťované alebo osvedčované všetky skutočnosti, ktoré by súd musel mať zistené, keby mal vydať konečné rozhodnutie. Súd sa preto obmedzil len na osvedčenie tých najzákladnejších skutočností, aby mohol posúdiť, či tu poprípadе môže byť nárok, ktorého predbežnú úpravu si okolnosti vyžadujú, že toto právo je porušené a že k jeho ochrane je potrebné nariadiť práve navrhované predbežné opatrenie. Je nepochybné, že pre nariadenie predbežného opatrenia musia byť splnené dve kumulatívne podmienky, a to osvedčenie dôvodnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana a odôvodnenie nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Dôvodnosť nároku, ktorému sa má v konaní vo veci samej poskytnúť predbežná ochrana, bola podľa názoru prvostupňového súdu v tomto štádiu konania preukázaná. Navrhovateľ je pre prípad smrti odporcu v rade 2/ jeho zákonným dedičom. V prípade, že by súd jeho návrhu na vydanie predbežného opatrenia vo vzťahu k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v okrese, obci a katastrálnom území B., zapísanými na Okresnom úrade Martin, odbore katastrálnom na LV č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX nevyhovelo, mohlo by dôjsť k situácii, že by odporca v rade 2/ podielu na uvedených nehnuteľnostiach potenciálne neplatným právnym úkonom previedol na inú osobu, a to či už na odporcu v rade 1/ alebo na inú tretiu osobu a dedičské právo navrhovateľa by tým bolo ohrozené. Pokiaľ sa týka druhej podmienky, t.j. odôvodnenia nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy, túto podmienku okresný súd považoval taktiež za splnenú. Z aktuálnych výpisov z listov vlastníctva uvedených vyššie vyplýva, že spoluvlastníkom nehnuteľností zapísaných na Okresnom úrade Martin, odbore katastrálnom na LV č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX je odporca v rade 2/, na uvedených listoch vlastníctva je vyznačená plomba na základe V - 2471/2014, ktorá svedčí o tom, že na Okresnom úrade Martin už prebieha katastrálne konanie, tzn. že odporca v rade 2/ uvedené nehnuteľnosti zrejme skutočne predal odporcovi v rade 1/. Táto skutočnosť vyplýva aj z predloženej kúpnej zmluvy zo dňa 11.06.2014. Navrhovateľ predložením listov vlastníctva, na ktorých je vyznačená plomba svedčiaca o prebiehajúcim vkladovom konaní podľa názoru prvostupňového súdu dostatočne osvedčil nebezpečenstvo ujmy bezprostredne hroziacej jeho nároku byť prípadným dedičom nehnuteľnosti vo vlastníctve odporcu v rade 2/, ktorý si v konaní vo veci samej uplatnil určovacou žalobou o neplatnosť kúpnej zmluvy. V prípade vyhovenia návrhu na začatie konania o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy zo dňa 11.06.2014 by vklad vlastníckeho práva v prospech odporcu v rade 1/ nemohol byť povolený a spoluvlastníkom, resp. vo vzťahu k nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX výlučným vlastníkom nehnuteľnosti by ostal odporca v rade 2/, ktorého navrhovateľ je zákonným dedičom. Ujma, ktorá nariadením predmetného predbežného opatrenia vzniká odporcovi ako podielovému spoluvlastníkovi, resp. výlučnému vlastníkovi vyššie uvedených nehnuteľností do právoplatného rozhodnutia vo veci samej je podľa názoru prvostupňového súdu menšia než tá, ktorá by vznikla navrhovateľovi prevodom označených nehnuteľností na odporcu v rade 1/, resp. na tretie osoby. S poukazom na uvedené skutočnosti sa okresný súd stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi navrhovateľa uvedenými v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia v plnom rozsahu a v zmysle ust. § 76 ods. 4 O.s.p. ďalšie dôvody svojho rozhodnutia neuviedol.

Vo vzťahu k zamietavej časti návrhu na vydanie predbežného opatrenia (veta II. výroku uznesenia) prvostupňový súd konštatoval, že podľa aktuálneho výpisu z LV č. XXXX pre okres Martin, obec Martin, katastrálne územie B., spoluvlastníkom uvedených nehnuteľností odporcu v rade 2/ nie je. Pod poradovým číslom 8 je síce ako spoluvlastník týchto nehnuteľností s výškou spoluvlastníckeho podielu 7/108 zapísaný B. I., no bez uvedenia dátumu narodenia a v predloženej kúpnej zmluve zo dňa 11.06.2014 sa v čl. I. uvádza, že na liste vlastníctva je omylom uvedené nesprávne meno B.. Okresný súd však v štádiu rozhodovania o nariadení predbežného opatrenia takýto dôkaz nepovažoval za dostatočný, čím nebolo spoluvlastnícke právo odporcu v rade 2/ k uvedeným nehnuteľnostiam dostatočne preukázané.

Rozhodnutie o trovách konania okresný súd odôvodnil ust. § 145 O.s.p., pričom poukázal aj na znenie ust. § 151ods. 1 vety prvej O.s.p..

Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie odporca v rade 1/, a to proti jeho vetám I. a III., ktorý sa domáhal jeho zrušenia v napadnutej časti a vrátenia veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Uviedol, že súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Konštatoval, že tvrdenia uvedené navrhovateľom v návrhu na začatie konania sa nezakladajú na pravde. Kúpna zmluva zo dňa 11.06.2014, uzavretá medzi odporcom v rade 2/ ako predávajúcim a odporcom v rade 1/ ako kupujúcim, bola ako právny úkon urobená vážne, zrozumiteľne a určite, bez akéhokoľvek nátlaku, tiesne či nápadne nevýhodných podmienok. Aj keď otec (odporca v rade 2/) je osoba vo vyššom veku, určite netrpí žiadnou demenciou ani kvalitatívnymi poruchami myslenia tak, ako to vykreslil v žalobe navrhovateľ. Navrhovateľ sa o svojho otca - odporcu v rade 2/ (na rozdiel od odporcu v rade 1/ a jeho rodiny) nikdy poriadne nezaujímal, nestaral sa o neho a nepomáhal mu. K uzavretiu spornej kúpnej zmluvy došlo práve z iniciatívy odporcu v rade 2/, ktorý aj napriek svojmu veku veľmi dobre chápe dôsledky svojho konania, je stále čiperný a zdravo rozmyšľajúci človek. Dôkazy produkované navrhovateľom v súvislosti s podaním návrhu na začatie konania vo veci samej, konkrétne záznam vyhotovený MUDr. O. S., odporca v rade 2/ spochybnil, pretože bol vydaný len na základe subjektívneho záveru prijatého lekárkou s poukazom na jej vizuálne pozorovanie a sedenie uskutočnené s pacientom. U pacienta však nebola presne stanovená diagnóza. Odporca v rade 2/ sám odporcovi v rade 1/ uviedol, že lekárka mu bola nesympatická, a preto jej nemal záujem ani odpovedať. Nie je však pravda, že by bol bradypsychický, to znamená, že by pomalšie rozmyšľal a mal oslabenú schopnosť logického myslenia. Pokiaľ ošetrojúca lekárka dospela k záveru na základe skutočností, že otec účastníkov zle počuje, v dôsledku čoho jej neodpovedal na prvýkrát, nemôže to znamenať, že by si nevedomoval následky svojho konania a že by trpel poruchami pamäti, a to v takom rozsahu, ako to udáva navrhovateľ. Samotné vyšetrenie u MUDr. S. nebolo vykonané v súlade so štandardnými zaužívanými postupmi (bez sprievodného lístka od všeobecného lekára s odporúčením na psychiatrické odborné vyšetrenie a taktiež nebolo zachytené odporcom v rade 2/ a tiež v ňom absentuje podpísaný informovaný súhlas pacienta a poučenie). Odporca v rade 2/ po tomto vyšetrení odporcovi v rade 1/ sám uviedol, že si veľmi dobre pamätá na okolnosti podpisu spornej kúpnej zmluvy i na podpis následného dodatku k nej. Okrem odporcov môže tieto skutočnosti dosvedčiť aj poverená zamestnankyňa notára JUDr. Ireny Kolcunovej - N. N., ako aj pracovníčka Okresného súdu Martin prítomná pri osvedčovaní podpisu Dodatku ku kúpnej zmluve zo dňa 16.06.2014. Hoci má odporca v rade 2/ vyšší vek a v minulosti prekonal úraz hlavy a trpí cukrovkou, nejedná sa o úroveň dementného človeka. Odporca v rade 2/ je stále orientovaný správne a jeho myslenie je bez akýchkoľvek kvalitatívnych porúch. Skutočnosť, že má oslabené psycho-motorické tempo ešte nezakladá dôvod, aby bol posudzovaný ako človek trpiaci poruchou mnestických funkcií vo všetkých kvalitách tak, ako to uviedla vyšetrujúca lekárka vo svojej správe, tzn. že by nevedel rozpoznať následky svojho konania. Jedinou amorálnosťou celého konania je správanie samotného navrhovateľa a jeho nenásytná túžba po majetkoch otca, ktoré previedol na odporcu v rade 1/.

Navrhovateľ zostal v odvolacom konaní nečinný.

Krajský súd, ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie bolo podané včas a smerovalo proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom, podľa § 212 ods. 1 O.s.p. preskúmal uznesenie okresného súdu v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní a po preskúmaní ho bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) podľa § 220 O.s.p. vo výroku I. zmenil tak, že návrh navrhovateľa na vydanie predbežného opatrenia presne špecifikovaného vo výroku tohto rozhodnutia zamietol.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že okresný súd v predmetnej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností a hoci na ich podklade dospel ku správnym skutkovým zisteniam, prejednávanej veci nesprávne právne posúdil, v dôsledku čoho vydal predbežné opatrenie v zmysle návrhu navrhovateľa.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať, alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie, alebo zabezpečí dôkaz.

Úpravou predbežných opatrení umožňuje osnova zákona rýchle a pružne riešiť takú situáciu, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. Výslovne ustanovuje prípady, keď použitie predbežného opatrenia bude prichádzať najčastejšie do úvahy. Účelom predbežných opatrení je rýchla, aj keď len dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci prípadne ešte nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia. Predbežné opatrenia neprejudikujú práva a záujmy účastníkov a pre ich vydanie sa predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva a aby neboli vážne pochybnosti o potrebe dočasnej úpravy. Predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie a jeho účelom je dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením predbežného opatrenia navrhovateľ nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením nemusí súd zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pri vydaní konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup stanovený na dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ako aj osvedčenie, že hrozí nebezpečenstvo bezprostrednej ujmy.

Predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby nenakladal s určitými vecami alebo právami (§ 76 ods. 1 písm. e) O.s.p.).

Predbežné opatrenie podľa § 76 ods. 1 písm. f) O.s.p. je svojím obsahom univerzálne. Umožňuje nariadiť predbežné opatrenie s cieľom dočasne upraviť pomery účastníkov a vylúčiť obavu zo zmarenia súdneho výkonu rozhodnutia. Podstata tohto predbežného opatrenia sa sústreďuje do troch aktivít: 1/ odporca má niečo vykonať, 2/ odporca sa má niečoho zdržať, 3/ odporca má niečo znášať. Je potrebné poznamenať, že je len na navrhovateľovi, aby preukázal opodstatnenosť takéhoto návrhu. Predbežným opatrením podľa citovaného ustanovenia O.s.p. však možno oprávnenému poskytnúť dočasnú ochranu iba uložením povinnosti druhému účastníkovi (niečo konať, niečoho sa zdržať, niečo strpieť). Je však vylúčené predbežným opatrením deklarovať určité právo účastníka, t.j. v danom prípade deklarovať právo na vecné bremeno uplatnené žalobou. Je totiž nesporné, že obsah výroku predbežného opatrenia nemôže byť obsahovo totožný s výrokom rozhodnutia súdu vo veci samej.

Účastník, ktorý navrhuje nariadiť predbežné opatrenie (či už pred začatím konania vo veci samej alebo v priebehu tohto konania) musí mať právny záujem na predbežnom opatrení, t.j. musí osvedčiť potrebnosť dočasnej úpravy pomerov účastníkov konania. Procesnú zodpovednosť v tomto smere nesie navrhovateľ predbežného opatrenia.

Podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ v súvislosti s navrhovaným predbežným opatrením neosvedčil bezprostredne hroziacu ujmu ani ohrozenie budúceho výkonu súdneho rozhodnutia. V tomto smere neuviedol v návrhu na nariadenie predbežného opatrenia žiadne okolnosti, ktoré by čo i len nasvedčovali skutočnosti, že aktuálne odporca v rade 2/ mieni sporné nehnuteľnosti v súčasnosti scudziť, zriadiť na nich vecné bremená, zaťažiť ich záložným právom, prípadne ich vložiť ako nepeňažný vklad do obchodnej spoločnosti. Podľa aktuálnych výpisov z listov vlastníctva č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX pre okres, obec a katastrálne územie B., vedených Okresným úradom Martin, odborom katastrálnym je odporca v rade 2/ stále zapísaný ako vlastník (resp. spoluvlastník) sporných nehnuteľností, hoci ich už na základe kúpnej zmluvy zo dňa 11.06.2014 previedol na odporcu v rade 1/. Na predmetných listoch vlastníctva je vyznačená plomba na základe V- 2471/2014 na základe uvedeného právneho úkonu.

Ak teda navrhovateľ podal žalobu o neplatnosť právneho úkonu, konkrétne kúpnej zmluvy zo dňa 11.06.2014 uzavretej medzi odporcom v rade 2/ ako predávajúcim a odporcom v rade 1/ ako kupujúcim, predmetom ktorej bol prevod sporných nehnuteľností, vo vzťahu ku ktorým prebieha na Okresnom úrade Martin, odbore katastrálnom vkladové konanie pod č. V-2471/2014, môže podať na príslušnom okresnom úrade, odbore katastrálnom návrh na zápis začatia súdneho konania (§ 44a O.s.p.). Z aktuálnych výpisov z listov vlastníctva pre okres, obec a katastrálne územie B. č. XXXX, č. XXXX a č. XXXX takáto skutočnosť aj vyplýva. Nie je však z nich zrejmé, či sa nejedná len o zápis, vykonaný Okresným úradom Martin, odborom katastrálnym len na základe predbežného opatrenia vydaného okresným súdom.

Následne výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti, o neplatnosti právneho úkonu, ktorým sa nakladalo s nehnuteľnosťou, prípadne o určení neplatnosti dobrovoľnej dražby nehnuteľnosti je záväzný aj pre účastníkov zmluvy, ktorej sa týka návrh na povolenie vkladu vecného práva k dotknutej nehnuteľnosti a ktorý bol podaný v čase, kedy v katastri nehnuteľností bola vykonaná poznámka o tomto súdnom konaní (§ 159a O.s.p.). Navyše, ak súd rozhodol o neplatnosti právneho úkonu, správa katastra vyznačí stav pred týmto právnym úkonom. To platí aj vtedy, ak právo k nehnuteľnosti bolo dotknuté ďalšou právnou zmenou a ak je rozhodnutie súdu záväzné pre osoby, ktorých sa táto právna zmena týka (§ 34 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam /katastrálny zákon/).

Odvolací súd poznamenáva, že obmedzenie odporcu v rade 2/ ohľadne prípadného prevodu v návrhu bližšie uvedených parciel a nevykonávanie iných právnych úkonov spojených s vlastníckym právom k nim je vážnym zásahom do vlastníckeho práva odporcu v rade 2/ za stavu, keď tento je na liste vlastníctva uvedený ako vlastník. Primárnym účelom ust. § 44a O.s.p. je preventívny charakter, ktorý možno do istej miery nachádzať aj v predbežných opatreniach. Ustanovenie § 159a O.s.p. v spojení s ust. § 44a O.s.p. rozširuje okruh materiálnej stránky súdneho rozhodnutia v rovine záväznosti aj vo vzťahu k tretím osobám. Z uvedeného vyplýva, že ak v konaní o určení neplatnosti zmluvy dôjde k zápisu poznámky do katastra nehnuteľností v súlade s § 44a O.s.p. a zároveň k scudzovaciemu úkonu, ktorého sa dotýka návrh na vklad do katastra nehnuteľností, bude mať v prípade úspechu v spore tento právny úkon za následok jeho neplatnosť a správa katastra zapíše do katastra nehnuteľností stav, ktorý predchádzal vykonaniu právnej zmeny. Navrhovateľovi je tak poskytovaná dostatočná ochrana pred ďalšími scudzovacími úkonmi zo strany odporcu v rade 2/ a nie je teda potrebné ju zvyšovať nariadením predbežného opatrenia, ktoré by smerovalo k rovnakým právnym účinkom.

Navrhovateľ teda v prejednávanej veci neosvedčil potrebu dočasnej úpravy právnych pomerov medzi účastníkmi v tomto súdnom konaní. Navyše, ako už bolo uvedené vyššie, navrhovateľ má možnosť využiť aj iné právne prostriedky, ktorými môže zabrániť vlastníčkovi nehnuteľností v ďalšom nakladaní s nimi.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh navrhovateľa na vydanie predbežného opatrenia vo výroku I. v celom rozsahu zamietol.

Pre úplnosť odvolací súd poznamenáva, že argumenácia odvolateľa uvedená v jeho opravnom prostriedku bude predmetom dokazovania v konaní vo veci samej, keďže táto presahuje zákonný rámec pre osvedčovanie súdu za účelom rozhodovania o návrhu na vydanie predbežného opatrenia.

Vo zvyšnej časti, nenapadnutej odvolaním, (veta II. výroku uznesenia) zostalo uznesenie okresného súdu nedotknuté týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

Rozhodnutie o trovách odvolacieho konania odvolací súd v súlade s ust. § 224 ods. 1 O.s.p. pri aplikácii ust. § 145 O.s.p. a § 151 ods. 1 O.s.p. ponechal na konečné rozhodnutie vo veci samej.

Toto rozhodnutie senátu odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním pomerom hlasov 3 : 0 .

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie n i e j e prípustné.